SKARPEID

SLEKTSHISTORIE

VÅRE FORFEDRES HISTORIE GJENNOM TIDENE

DEL 32

FRA SKOFTELAND I SØR-AUDNEDAL TIL FLØYSTØL I FINSLAND

Av Karl Arnt Skarpeid

FORORD

Denne historien fører oss til de nordvestlige egner av Songdalen kommune; til gårdene øst for Manflåvannet i tidligere Finsland sogn. På begynnelsen av 1960-tallet ble Finsland en del av Songdalen kommune, men måtte avstå Manflågården til Marnardal kommune. Dermed havnet folket på Manflå i den situasjonen at de ble liggende i en utpost øst for Manflåvannet uten direkte vegforbindelse til egen kommune, for når de skal til kommunesenteret i Marnardal må de kjøre forbi flere av sine tidligere sambygdinger. Du verden hvor mye «tull og tøys» byråkratene har stelt til opp gjennom tidene.

Det er likevel ikke dette som blir toppen av kaka; den topper seg når man ser nøyere på selve Songdalen kommune. Kommunen som består av to tidligere kommuner som nærmest aldri har hatt noe naturlig samkvem med hverandre, og særlig ikke gjennom slektsskapelige forhold. For å få Songdalen til å henge sammen som en kommune måtte man inn og ta en del av Øvrebø sogn, og resten av Øvrebø-folket ble tvunget inn under Vennesla. Hvor godt gjennomtenkt kommunesammenslåingene på 1960-tallet var er uvisst, men det er tydelig at bygdefolket ikke ble tatt hensyn til. Undertegnede har

hørt mang en finslanding si at de aldri har følt noen tilknytning til Greipstad; den nedre delen av Songdalen, men at deres naturlige kommunikasjon gjennom generasjoner av vært med Laudal og Bjelland.
Et vesentlig poeng kan man trykt si, for i lang tid hørte Finsland og Bjelland inn under samme herred; Bjelland sogn og prestegjeld. Greipstad var et anneks til Søgne kommune i årene 1837-1912, og egen kommune frem til 1963.
Finslendingenes naturlige slektstilknytninger går derfor i hovedsak mot Laudal og Bjelland, samt noe lenger vestover til Sør-Audnedal, noe herværende slektsoppsett forteller om.

RETTELSER: Vi har i tidligere utlagte slektshistorier kommet i skade for å skrive at Jomfruland ligger i Vestfold, men stedet ligger like utenfor Kragerø i Telemark.

Med vennlig hilsen
Slektsforsker Karl Arnt Skarpeid

November 2002

KILDER

- Anetavler for Karl Arnt Skarpeid, del 1 og 4.
- K. A. Skarpeid: Slekten Fuglestveit fra gården Fuglestveit i Øyslebø sogn, utg. Skarpeid 1997.
- Kristen Lauvsland: Finsland I, ætt og gard.
- Nils P. Vigeland: Sør-Audnedal bygdebok, del II, gard og ætt.
- Norges Bebyggelse, Vest-Agder østre del.
- Norges land og folk: Lister og Mandals amt, 1903.
- O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912).
- Paul Sveinall: Øyslebø gard og ætt, bind I og II.
- Skandinavisk Historisk Bureau: Skandinavisk Slektshistorie – Agder, 1995.
- Statsarkivet i Kristiansand: Folketellinger fra 1801, 1865 og 1900.
- Statsarkivet i Kristiansand: Kirkebøker for Bjelland, Finsland, Laudal og Øyslebø.
- Statsarkivet i Kristiansand: Matrikkeloversikter for Finsland.
- Statsarkivet i Kristiansand: Odelsmanntallet for 1624, for Bjelland, Finsland, Laudal og Øyslebø.
- Statsarkivet i Kristiansand: Panteregistre for Bjelland, Finsland, Laudal og Øyslebø.
- Statsarkivet i Kristiansand: Skifteprotokoller for Bjelland, Finsland, Laudal og Øyslebø.

Slektsforsker: Karl Arnt Skarpeid, 4640 Søgne.
Billedmateriell: Karl Arnt Skarpeid, 4640 Søgne.

© Karl Arnt Skarpeid,

Røsstadveien 294, 4640 Søgne.
Telefon 38 16 92 50/91 87 88 27

Nettversjonen

001. Gunder Torson Skofteland. N.- 1543 da han solgte gården Støle i Sør-Audnedal (Valle sogn) til Torbjørn Torbjørnson. Går vi her dypt nok inn i materien er det høyst sannsynlig at Gunder Torson er bror til oppsitter Tollef Toreson Skofteland på Melhus i Sør-Audnedal.

002. Gunder Gunderson (Skofteland). Dette er en person som vi vet svært lite om, men ut fra odel å dømme må han være sønn til Gunder Torson på Skofteland.

003. Tore Gunderson Manflå[1]. Han giftet seg med odelsjenta **Guron Manflå,** n.- 1550, på gården Manflå og dermed ble han eier og oppsitter der i bygda.
Guron Manflå må ha hatt slektninger på gården Skisland i Iveland sogn, for hun nevnes der på gården i en odelssak i årene 1611-1613. Familien bodde på Manflå i Finsland[2] sogn.

004. Salve Toreson Manflå. Vi vet at han var gift, men hustruens navn er ukjent.

005. Kristen Salveson Manflå. N.- 1637-38 på Manflå i Finsland sogn. N.- 1645 i skattemanntallet som oppsitter på Manflå, og n.- 1648 som gårdbruker, oppsitter og selveier på Manflå.

006. Søren Kristenson Manflå. Født 1617 på Manflå i Finsland sogn. Det ble avholdt dødsskifte etter ham i 1689 på gården Manflå. Han var gift med **Joran Annondsdatter Nedre Finsland[3].** Født ca. 1620 på gården Nedre Finsland.
I tillegg til å være storbonde var Søren Kristenson lensmann i Finsland sogn; et embete han ser ut til å ha overtatt etter svigerfaren. Familien bodde på Manflå i Finsland sogn.
Joran Annondsdatter Nedre Finsland er ane nr. 067 på slektslinjen: Fra Holleby i Tune til Manflå i Finsland.

007. Salve Sørenson Manflå. Født 1644 på Manflå i Finsland sogn. Det ble avholdt skifte etter ham i 1718. Han var gift to ganger. Første gang med **Todne Larsdatter,** som var fra Byremo i Grindheim sogn. Hun var datter av Lars Byremo n.- 1658-1688, død etter 1688. Lars Byremo overtok et gårdsbruk på Byremo etter sin bror Alff Findzland den 09.04.1688.
Etter Todnes død giftet Salve Sørenson seg med **Torbor Tomasdatter Heråsen.**
Salve Sørenson Manflå var storbonde, oppsitter og odelsgodseier. Familien bodde på Manflå i Finsland sogn.
Salve Sørensen Manflå er ane nr. 068 på slektslinjen: Fra Holleby i Tune til Manflå i Finsland.

008. Søren Salveson Manflå. Født 1694 på Manflå i Finsland sogn. Det ble avholdt skifte etter ham i 1759. Han var gift med **Kristi Pedersdatter Kvasshammer[4].** Født på gården Kvasshammer i Øyslebø sogn. Hun var datter av Peder Knudsen Kvasshammer (1663-dsk. 1741) og hustru Tarjer Bentsdatter Finsdal.
Søren Salveson Manflå var odelsgodsbonde på gården Manflå hvor familien bodde.
Søren Salveson Manflå er ane nr. 069 på slektslinjen: Fra Holleby i Tune til Manflå i Finsland.

009. Lars Sørensen Manflå. Født ca. 1726 på Manflå i Finsland sogn. Død ved drukning i elva i 1768. Han ble i 1759 gift med **Marta Bergsdatter Koland[5].** Født 1729 på Koland i Bjelland sogn. Død ca. 1780 på Manflå i Finsland. Hun var datter av Berg Jacobsen Koland (dsk. 1750) og hustru Helga Nilsdatter, som døde etter 1750.
Lars Sørensen Manflå var bonde og oppsitter - selveier fra 1759. Familien bodde på Manflå i Finsland sogn. Gården Manflå hører i dag til Marnardal kommune.

010. Jakob Larsen Manflå. Født 1763 på Manflå i Finsland. Død 1837 på Manflå i Finsland. Han var gift med **Aasne Pedersdatter.** Født 1766. Død ca. 1830 på Manflå i Finsland.
Jakob Larsen Manflå var bonde, oppsitter og selveier. Familien bodde på Manflå i Finsland sogn.

011. Salve Jakobsen Manflå. Født 1802 på Manflå. Død 1851 i Rekevik[6] i Finsland sogn. Han var gift med **Anna Jakobsdatter Abelset.** Født 1790 i Bjelland sogn. Død 1861 i Rekevik. Hun var datter

av Jakob Larsen Mindrebø (1756-1796, gravlagt 26.03.1796) og hustru Siri Larsdatter Solberg (1756-1806, gravlagt 29.12.1806).
Salve Jakobsen Manflå kjøpte gården Rekevik i Finsland i 1828, og i 1842 kjøpte han gården Fløystøl i samme sogn for 580 spd. Familien bodde i Rekevik i Finsland sogn.

012. John Salvesen Rekevik. Født 1829 i Rekevik. Død 1879 i Rekevik. Han ble i 1851 gift med **Aasa Olsdatter Grindland[7].** Født 1831 på Grindland i Finsland. Død 1915 i Rekevik. Hun var datter av Ola Jonsen Grindland (1788-1866) og hustru Aasne Kristensdatter Spikkeland (1792-1866).
John Salveson Rekevik overtok gårdene Rekevik og Fløystøl[8] i 1852. Familien bodde i Rekevik i Finsland sogn.

Fra Folketellingen 1865:

- Tellingsår: **1865.**
- Kommune: **Bjelland.**
- Kommunenummer: **1024.**
- Navn på bosted: **Foldal, Rækevig.**

Antall personer registrert på bostedet: **10.**

Navn	Familiestilling	Sivilstand	Yrke	Fødselsår	Fødested	Etnisitet
John Salvesen	**Husfader**	**Gift**	**Gårdbruker og selveier**	**1829**	**Bjelland Prestegjeld**	**Norsk**
Aasa Olsdatter	Hans kone	Gift	Husmoder	1831	Bjelland Prestegjeld	Norsk
Salve Johnsen	**Deres sønn**	**Ugift**		**1852**	**Bjelland Prestegjeld**	**Norsk**
Anne Johnsdatter	Deres datter	Ugift		1854	Bjelland Prestegjeld	Norsk
Ingeborg Johnsdatter	Deres datter	Ugift		1857	Bjelland Prestegjeld	Norsk
Ole Johnsen	Deres sønn	Ugift		1859	Bjelland Prestegjeld	Norsk
Aasine Johnsdatter	Deres datter	Ugift		1863	Bjelland Prestegjeld	Norsk
John Johnsen	Deres sønn	Ugift		1865	Bjelland Prestegjeld	Norsk
Peder Sterkoldsen		Ugift	Tjenestegutt på gårdsbruket	1843	Bjelland Prestegjeld	Norsk
Astrid Olsdatter		Ugift	Tjenestepike på gårdsbruket	1831	Holme Prestegjeld	Norsk

013. Salve Johnsen Fløystøl. Født 1852 i Rekevik. Død 1897 på Fløystøl i Finsland. Han ble i 1878 gift med **Gunhild Ånensdatter Buaas,** men hun døde alt i 1883. Han giftet seg på nytt i 1885 med **Anna Torkildsdatter Rosseland,** som døde i 1939.
Salve Johnsen overtok gårdene Fløystøl og Rekevik i 1893, men alt i 1894 solgte han Rekevik til broren Jakob Johnsen Rekevik. Salve Johnsen Fløystøl var bonde og selveier. Etter hans død drev enka og barna gården sammen en tid. I tillegg til dette overtok de småbruket Kvernvollen. Familien bodde på Fløystøl i Finsland sogn.
Sønnen til Salve Johnsen Fløystøl og hustru, **Edvard Fløystøl** født 17.09.1894, overtok i 1931 bnr. 7 (Kvernvollen) etter sin mor. Han var ligningssjef i Finsland sogn. Eiendommen til Edvard var på ca 150 mål, hvorav 100 mål var produktiv skog.

Gårdsmatrikkelen fra 1886 gir følgende informasjon om gården Rægevigen.

Fylke: **Vest-Agder.**
Kommune: **Finsland.**
Sogn: **Finsland.**
Gårdsnummer: **35.**
Gammelt matrikkelnummer: **27.**
Navn på gård: **Rægevigen.**
Antall bruk registrert på matrikkelgården: **5.**

Bruksnr.	**Løpenr.**	**Bruksnavn**	**Brukers navn**	**Skyld i mark og øre Daler-Ort-Skilling**	
1	843	Rægevigen	Salve Jonsen	1,82	1.0.6
2	846, 847 b 3	Manflaa	Salve Jonsen	0.38	0.1.4
3	846c, 847c	Manflaa	Salve Jonsen	0.6	0.0.4
4	842b	Foldalen	Salve Jonsen	0.16	0.0.10
5	841	Fløistøl	Salve Jonsen	2.28	0.3.15

Fra Folketellingen 1900:

- Tellingsår: **1900.**
- Kommune: **Finsland.**
- Kommunenummer: **1023.**
- Navn på bosted: **Fløistøl.**

Antall personer registrert på bostedet: **6.**

Navn	**Familiestilling**	**Sivilstand**	**Yrke**	**Fødselsår**	**Fødested**	**Etsinitet**
Anna Torkildsdatter	**Husmoder**	**Enke**	**Gårdbruker og leilending**	**1862**	**Bjelland Prestegjeld i Lister og Mandal Amt**	**Norsk**
John Salvesen	**Hennes sønn**	**Ugift**	**Arbeider på gårdsbruket**	**1885**	**Finsland Herred i Lister og Mandal Amt**	**Norsk**
Torvald Salvesen	Hennes sønn	Ugift		1888	Finsland Herred i Lister og Mandal Amt	Norsk
Lars Salvesen	Hennes sønn	Ugift		1891	Finsland Herred i Lister og Mandal Amt	Norsk
Edvard Salvesen	Hennes sønn	Ugift		1894	Finsland Herred i Lister og Mandal Amt	Norsk
Herlaug Øksendal	Leieboer	Ugift	Folkeskolelærer og kirkesanger	1869	Eksingedalen sogn i Søndre Bergenhus Amt	Norsk

014. John Fløystøl. Født 30.12.1885 i Finsland. Han ble i 1919 gift med **Anna Torsteinsdatter Seland.** Født 08.05.1892 på Seland i Konsmo sogn. Hun var datter av Torstein Sørensen Gysland og hustru Johanna Larsdatter Omdal.
John Fløystøl var bonde, oppsitter og eier av gnr. 35, bnr. 3, 6 og 10. Eiendommen var på 1018 mål, hvorav 950 mål var produktiv skog. Familien bodde på Fløystøl i Finsland sogn.
Barn: **I. Solveig Johanna Fløystøl,** født 25.08.1920.
II. Svanhild Alise Fløystøl, født 08.05.1925.
III. Torhild Fløystøl, født 19.09.1932.
IV. Johnny Arnfinn Fløystøl, født 05.06.1935.

Fløystøl, gnr. 35, bnr. 6, på 1950-tallet. Gården utgjorde da et areal på 1018 dekar, derav 53 dekar dyrket mark og 950 dekar produktiv skog. Hovedbygningen er oppført i 1850, ombygd i 1911 og modernisert i 1934.

Matrikkelutkastet fra 1950 gir følgende informasjon om gården Rækeviken.

Fylke:	**Vest-Agder.**
Herred:	**Finsland.**
Sogn:	**Finsland.**
Gårdsnummer:	**35.**
Navn på gård:	**Rækeviken (Rægevigen med Fløistøl).**
Antall bruk registrert på matrikkelgården:	**4.**

35	**Rækeviken**			
5	Rækeviken	2 mark 61 øre	Johan J. Rekevik	
6	Fløistøl	1 mark 59 øre	John Salvesen	
7	Øvre Fløistøl	0 mark 50 øre	Edvard Fløystøl	
8	Fløistøl, Bakketre	0 mark 02 øre	Finsland Kommune	

SLUTTNOTE:

[1] Fra O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912). **Gnr. 34. Manflaa.** Udt. ma`nnflå. -- Manndeflaa 1601. Mandeflaa 1604.$^{1}/_{1}$. Mandflaa 1610. 1630. 1668. 1723.
*Marn(ar)flá; 1ste Led er Stammen i (eller Gen. af) Elvenavnet Mọrn, hvorom se S. 83; 2det Led er
*flá f., hvorom se under Hægeland GN. 73. Gaarden ligger ved et større Vand, en Udvidelse af Mandalselven.

[2] Slik beskrives herredene i Norge få år før unionsoppløsningen i 1905: **Finsland,** herred i Lister og Mandals amt, beliggende nord for Mandal mellom Mandalen og Torridalen. Herredet er på 114.15 km.^{2} med 771 innbyggere og utgjør Finsland sogn av Bjelland prestegjeld. Bygda er et innlandsskogsdistrikt med flere små dalfører og vassdrag i forskjellige retninger. Skogåsene er avrundede og ikke særlig høye, for den nøyaktige høydeangivelse for bygda er vanskelig å fastslå da det ikke er foretatt nøyaktige høydemålinger i området. Av bygdas areal er 4,7 km.^{2} åker og eng, 70 km.^{2} er furuskog og det resterende arealet utgjør utmark, snaufjell, myrer og ferskvann. Skogen, som eies av bygdas egne innbyggere, er av svært høy kvalitet og gir grunnlag for den viktigste næringsveien i bygda som er skogbruket. I Finsland finner man flere mindre sagbruk som for det

meste produserer tønnestav av høy kvalitet. Jordbruket er også en viktig næring i bygda, og her er det fedrift som ansees som den viktigste og gir grunnlag for bygdas eget meieri som ligger like i nærheten av Finsland kirke. Mandalselva, som renner gjennom de vestligste delene av bygda, gir grunnlaget for et svært godt laksefiske, og er med på å gi bøndene i denne delen av bygda en mer allsidig næringsvei.
Innen herredet er det god veiforbindelse mellom utkantsgårdene og de mer sentrale deler av bygda med blant annet hovedveiforbinnelsen Brennåsen-Laudal som skjærer seg gjennom bygda. Det er gjort flere oldfunn i Finsland, hvor to av disse kan henføres til steinalderen.

[3] Fra O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912). **Gnr. 24. Finsland.** Udt. fi̯`nnslann. -- Findslanndt 1601. Fiendzlandt 1604.$^{1}/_{1}$, $^{1}/_{1}$. Findsland 1630. Nedre og Øvre Findsland 1668. 1723.
Ligger ved Finsaa, et af Mandalselvens Tilløb; Aaens Navn er opgivet udt. baade fi´nnså og fi`nnså. Længer nede ved dens Løb, i Øislebø, ligger Finsaadal (GN. 48) og Finsdal (GN. 86). Navnene Finsland og Finsdal vise, at Finsaa er en senere Form af Navnet, en Sammensætning af á f. med et usammensat Navn, Fin(n)s eller Fin(n)sa, og man kan heraf slutte, at Gaarden Finsaadal er af senere Oprindelse end Finsdal. Fin(n)sa haves i den bestemte Form Finso som Navn paa en Elv i Hardanger. Ligesom ved de to Elve Finsaaen i Aalen er vel her Udtaleformen fi´nnså den rette, og Navnet har da her opr. havt den stærkt bøiede Form Fin(n)s; Gaardnavnene Finsland og Finsdal ere da sms. med dets Stamme, ikke med Gen. Elvenavnet er i NE. S. 49 afledet af Plantenavnet Finn m. (nardus stricta); men det synes sandsynligere, at det kommer af firn, Folkesprogets Firne, Finne n., Vildmark (saa Magnus Olsen Bd. XI S. 476; jfr. ogsaa Hj. Falk Bd. V S. 112). Elven har sit Udspring i den nordligste Del af Herredet, hvor Bebyggelsen er liden. Det samme Elvenavn ligger til Grund for Gaardnavnene Finsnes og Fintland i Tonstad Herred (GN. 35. 36).

[4] Fra O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912). **Gnr. 47. Kvashammer.** Udt. kva`ssåmår. -- Quashammer 1668. Qvashammer 1723.
*Hvasshamarr. 1ste Led er Adj. hvass, hvas, skarp. I Gjesdal findes Navnet Kvassaas. I Matrikelen af 1905 skr. Kvasshammer.

[5] Fra O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912). **Gnr. 74. Kaaland.** Udt. ka̋`lann. [Ifølge Meddelelse kō`lann]. -- Kolland 1594.$^{1}/_{1}$. 1612. 1619. Kaalleland 1668. Koeland 1723. Hvis den først anførte Udtale med å̋ er den rigtige, kan Navnet være *Kálland, af kál n., Plantenavnet Kaal, som da vistnok maatte sigte til en vildtvoxende Plante. Navnet har alm. været skr. Koland; er dette den rigtige Udtale, kan det være opr. *Kóðuland (for *Kváðuland), af Elvenavnet Kváða, hvorom se S. Undal GN. 46.

[6] Fra O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912). **Gnr. 35. Rægevigen.** Udt. ræ`gevígå. -- Rægewiig 1668. Rægevig 1723.
*Rekavík, hvis 1ste Led enten er Gen. Ent. af reki m., Sted, hvor Ting, som flyde paa Søens Overflade, pleie at drive i Land, eller Gen. Flt. af rek n., Ting, som flyder saaledes om. Rækevik(en) og Rækkeviken findes paa adskillige Steder i Landet (i Tjølling Rækkeviken, skr. Rækauikin RB. 51); ogsaa Reknes haves. Tildels kunne dog disse Navne forklares af Elvenavnet Reka. Denne Gaard ligger ved en Bugt af Manflaavandet. Her i Amtet haves Rægevig i Nes (GN. 75), i Tonstad (GN. 37), Rægevigen i Halsaa (GN. 40,2), overalt i Matrikelen af 1905 skr. Rækevik(en).

[7] Fra O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912). **Gnr. 2. Grindeland.** Udt. gri`nnelann. -- Grinndelannd 1601. Griendeland 1604.$^{1}/_{1}$. Grindeland 1630. 1668. 1723.
*Grindaland; af grind f., hvorom se Indl. S. 52; i Sammensætning med land er det vel sandsynligst, at Ordet sigter til flytbare Grinders Anvendelse til Fold for Kvæg. Samme Navn i Vossestranden (Bd. XI S. 571).

[8] Fra O. Ryhgs "Norske Gaardnavne" (Kristiania 1912). **Gnr. 35,5. Fløistøl.** Udt. fløi`støl. -- Flørstøele 1668. Fløestøll 1723. Da Stedet ligger ved et lidet Vand, kan 1ste Led maaske være Fløy n., liden Baad. Dette er dog meget usikkert.